

КОНТЕЙНЕРІЗАЦІЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ЗЕРНОВОЇ ЛОГІСТИКИ

Ломотько Д.В., д.т.н., професор,

Афанасов Г.М., к.т.н.

Афанасова О.Ф. магістрантка

Український державний університет залізничного транспорту

den@kart.edu.ua

Однією з головних точок зростання агрологістики є контейнеризація перевезень продукції. А саме збільшення експорту зернових та олійних культур, рослинної олії у контейнерах. Швидке зростання зумовлене цінністю та можливостями цього виду транспортування. Основний фактор - гнучкість відвантаження та доставки з порту на склади імпортерів. В умовах воєнного стану залізниця стала головною логістичною артерією для українського агропродукції, а західний кордон України — «вікном» в Європу. За 7 місяців 2022 р. було перевезено 13,8 млн тонн зернових вантажів, що на 0,5 млн тонн поступається показнику за аналогічний період минулого року.

Метою дослідження є аналіз ефективності використання контейнерів для перевезення зерна та олії і розробка нових ефективних логістичних технологій перевезення зерна.

Об'єктом дослідження є існуючі методи контейнеризації і їх вплив на експорт української сільськогосподарської продукції.

З метою найкращого використання вантажопідйомності та місткості універсальних контейнерів, а також забезпечення раціональних перевантажувальних робіт та скорочення часу простою транспортних засобів, необхідно дослідити існуючі способи доставки насипних вантажів. Визначити переваги та недоліки способів, що забезпечують своєчасну обробку вантажів, а саме:

- Навантаження насипних вантажів попередньо в затареному вигляді, яке досягається за допомогою: насипних вантажів у мішках, поштучно; у транспортних пакетах; у м'яких контейнерах (біг-бігах).

- Навантаження насипом з укриттям поверхні вантажу або з використанням вагонного вкладишу, виготовленого з ламінованої полімерної тканини, який дозволяє мінімізувати природне зменшення насипного вантажу та під час транспортування. Таке навантаження може здійснюватися різними способами, які поділяються на горизонтальні та вертикальні.

- Ще один спосіб для перевезення сипучих вантажів і перш за все зернових - це спеціалізований 20-ти футовий контейнер. Такий контейнер має верхній завантажувальний люк, що забезпечує його навантаження на елеваторі. Торцевий люк дозволяє вивантажувати продукт без додаткового обладнання, а повноцінні двері дає змогу завантажувати штучний вантаж.

Контейнерні перевезення є основним компонентом інтермодальних перевезень в умовах міжнародної торгівлі. Їх обсяги впевнено зростають. Формування маршрутів з платформ з контейнерами на майданчиках в поряд зі зерносховищами виробників дозволить контролювати якість продукції, що відвантажується, і зменшити втрати вантажу, що виникають при перевантаженні. А за рахунок того, що перевезення здійснюються залізничним транспортом на значному відрізку шляху і є можливість об'єднувати партії вантажів, можна зробити менше порожніх поїздок, що зменшить загальні викиди CO₂.

Розглядання потребують наступні етапи дослідження:

1. На основі класифікації об'єктів транспортно-логістичної системи перевезень зерна та аналізу транспортних зв'язків між ними сформулювати пропозиції подальшого розвитку;
2. Аналіз наукових розробок, що торкаються питань розвитку інфраструктури зернового ринку;
3. Розробка системи перевезення зернових контейнерів маршрутними поїздами.
4. Розробка технічних заходів для контролю та підтримання основних характеристик зерна та його якості.

Контейнерні перевезення агропродукції мають ряд переваг у порівнянні із загальноприйнятими доставками:

- можливість використання схеми «від дверей до дверей»;
- немає потреби у спеціалізованих складських приміщеннях;
- мінімізація природних втрат;
- висока продуктивність вантажно-розвантажувальних робіт;
- зниження витрат на залізничний тариф;
- гарантованість термінів поставки та ін.

Використання цієї технології може стати вагомою підмогою до зернової інфраструктури, що склалася.

Література

1. Аналіз і перспективи розвитку перевезень зернових вантажів залізничним транспортом / О.В. Лаврухін, Д.І. Мкртичян, О.М. Костенніков, Ю.В. Церковнюк // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://doi.org/10.18664/1994-7852.158.2015.62177>
2. Залізний агроекспорт: навантаження та експорт зернових вантажів // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://latifundist.com/novosti/54945-gr-agro-moderniziruet-pod-kontejnery-pogruzochnye-uzly-na-elevatorah>
3. АПК ІНФОРМ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.apk-inform.com